

Экасупрацоўніцтва. Мінск-Разань

Пытанні аховы навакольнага асяроддзя, якія стаяць сёння перад нашай краінай, патрабуюць кансалідацыі намаганняў па экалагічнай асвеце насельніцтва, развіццю экалагічнага турызму, падтрымцы грамадскіх экалагічных ініцыятыў. Значную ролю ў гэтым адыгрывае Рэспубліканскі цэнтр дзяржаўнай экалагічнай экспертызы, падрыхтоўкі, павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Мінпрыроды, які ўжо некалькі год актыўна супрацоўнічае з Расійскім экалагічным таварыствам.

Амаль тры гады таму, улетку 2021 года, Рэспубліканскі цэнтр дзяржаўнай экалагічнай экспертызы, падрыхтоўкі, павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Мінпрыроды (Вучэбны цэнтр) наведала дэлегацыя агульнарасійскай грамадскай арганізацыі па ахове і абароне прыродных рэсурсаў «Расійскае экалагічнае таварыства» (РЭТ). Падчас візіту быў падпісаны Пратакол аб намерах супрацоўніцтва ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў. Дакумент накіраваны на павышэнне эфектыўнасці сумеснай дзейнасці па экалагічнай асвеце насельніцтва, рэалізацыі праграм узаемадзеяння на прыгранічных асабліва ахоўных прыродных тэрыторыях (ААПТ) і трансгранічных водных аб'ектах, па папулярызацыі і развіццю экалагічнага турызму, інстытута грамадскіх экалагаў.

Першы, у рамках супрацоўніцтва, круглы стол з міжнародным удзелам адбыўся ў снежні 2021 года. Абмеркаваць тэму «Экалагічная адукацыя: вопыт краін блізкага замежжа, праблемы і перспектывы» сабраліся прадстаўнікі Мінскага гарадскога і абласнога камітэтаў прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, Міжнароднага дзяржаўнага экалагічнага інстытута імя А. Д. Сахарава БДУ (МДЭІ імя Сахарава), Інстытута эксперыментальнай батанікі імя В. Ф.

Купрэвіча, Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і інш. З расійскага боку прысутнічала кіраўнік Разанскага рэгіянальнага аддзялення РЭТ Віялета Чорная. Суразмоўцы выраялі гатоўнасць да далейшага плённага і ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і экалагічнай асвеце насельніцтва.

Сустрэча атрымала вялікі рэзананс, таму ў маі 2022 года адбылося яшчэ адно мерапрыемства, на гэты раз пад эгідай РЭТ. Значнае месца дыскусіі займалі пытанні ўдзелу Вучэбнага цэнтра ў Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Экалагічная бяспека рэгіёнаў Расіі: экалага-прававыя і эканамічныя аспекты ва ўмовах новай рэальнасці», IX Форуме рэгіёнаў Беларусі і Расіі, III Разанскім экалагічным форуме «Здаровае навакольнае асяроддзе - бяспека рэгіёнаў».

Праз год да супрацоўніцтва Вучэбнага цэнтра і РЭТ далучыліся Рэспубліканскі ландшафтны заказнік «Налібоцкі» і Палескі дзяржаўны радыяцыйна-экалагічны запаведнік. У рамках круглага стала «Экалагічны турызм: тэорыя і практыка, навацыі і інавацыі», праведзенага ў гібридным фармаце, былі закрануты тэмы, звязаныя з зялёнай дыпламатыяй і экалагізацыяй сферы турызму, прэзентаваны новыя падыходы да яго арганізацыі на ААПТ. Таксама была абмеркавана рэалізацыя праекта «Развіццё экалагічнага турызму для садзейнічання зялёнаму пераходу да інклюзіўнага і ўстойлівага росту экатурызму».

Сёлетняя сустрэча, што адбылася напрыканцы мая, была прысвечана тэме «Напрамкі супрацоўніцтва Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь і Расійскага экалагічнага грамадства, Грамадскай палаты Разанскай вобласці: вынікі і перспектывы». На мерапрыемствы прысутнічалі эксперт Асацыяцыі ўнутранага і ўязнога турызму і РЭТ, старшыня Камісіі па экалогіі, ахове

навакольнага асяроддзя і прыродакарыстанні Грамадскай палаты Разанскай вобласці Вялета Чорная, дырэктар экспертнага дэпартаменту РЭТ, намеснік генеральнага дырэктара Нацыянальнага цэнтру кампетэнцый экалагічных рэформ Таццяна Томіна, начальнік упраўлення па экалогіі, гандлі і муніцыпальным кантролі адміністрацыі горада-курорта Есентукі Іна Зякеева, прадстаўнікі Палескага дзяржаўнага радыяцыйна-экалагічнага запаведніка - дырэктар Аляксей Цішкавец і намеснік па навуцы Максім Кудзін, дырэктар Цэнтру навукова-даследчага інстытута комплекснага выкарыстання водных рэсурсаў (ЦНДІКВВР) Анатоль Сільчанка.

Разглядаліся пытанні павышэння экалагічнай адукацыі насельніцтва, наведвання парадку на зямлі, ачысткі вадаёмаў. Калегі коратка прадставілі дзейнасць сваіх устаноў, распрацоўкі і дасягненні, у тым ліку ў сферы ўзаемадзяння з грамадскімі экалагамі. Таццяна Томіна і Іна Зякеева паведамілі пра падыходы да папулярызацыі экадружалюбнага ладу жыцця сярод насельніцтва, варыянты падтрымкі прыродаахоўных грамадскіх ініцыятыў. Аляксей Цішкавец і Максім Кудзін падзяліліся вынікамі навуковых даследаванняў на базе запаведніка, спецыфікай арганізацыі экатурызму ва ўмовах павышанага радыяцыйнага фону. Вялікую цікавасць з расійскага боку выклікала справаздача Анатоля Сільчанкі аб дзейнасці ЦНДІКВВР, асабліва тэхналогіі ачысткі і рэабілітацыі водных аб'ектаў, навукова-метадычныя асновы ацэнкі рэкрэацыйнага прыроднага патэнцыялу водных аб'ектаў, распрацоўка схем і праектаў водаахоўных зон і прыбярэжных палос вадасцёкаў і вадаёмаў.

- Нашы традыцыйныя круглыя сталы спрыяюць шырокаму абмену вопытам і падходамі да вырашэння розных экалагічных праблем, - адзначыў дырэктар Вучэбнага цэнтру Аляксандр БУЛАК. - Калегі прэзентуюць дзейнасць сваіх устаноў і арганізацый, распрацоўкі і праекты, накіраваныя на паляпшэнне стану навакольнага асяроддзя, пераадоўванне спажывецкіх адносін да прыродных рэсурсаў. Знаёмяцца з дасягненнямі іншых, робяць прапановы і дамаўляюцца аб

супрацоўніцтве. Напрыклад, на сустрэчы ў маі Вялета Чорная прапанавала стварыць міжнародную аўтарскую групу сумесна з беларускімі і турэцкімі навукоўцамі, а таксама падрыхтаваць рукапіс калектыўнай манаграфіі «Аднаўленне экалагічна-рэсурснага патэнцыялу рачных басейнаў і развіццё турызму». З боку Расійскай Федэрацыі ўжо пацвердзілі свой удзел навукоўцы і эксперты Інстытута геаграфіі і Інстытута водных рэсурсаў РАН, Міністэрства аховы здароўя Расіі, Расійскага экалагічнага грамадства. Ад натай краіны далучаецца ЦНДІКВВР, МДЭІ імя Сахарова, ад Турцыі - універсітэт Мугла, Environmental Problems Research and Application Center.

- Дыскусійныя пляцоўкі на базе Вучэбнага цэнтру разлічаны на практычнае і навуковае замацаванне канцэпцый і рэзалюцый, якія ў далейшым накіроўваюцца ў беларускія і расійскія органы ўлады: Расійскі ўрад, Міністэрства прыродных рэсурсаў і экалогіі Расійскай Федэрацыі, Мінпрыроды Беларусі, - падкрэсліла Вялета ЧОРНАЯ.

Колькасць партнёраў Вучэбнага цэнтру паступова павялічваецца. Летась у рамках ІХ Форума рэгіёнаў Беларусі і Расіі да супрацоўніцтва далучылася Грамадская палата Разанскай вобласці, з якой быў падпісаны адпаведны дакумент. У гэтым годзе падключыліся прадстаўнікі Нацыянальнага цэнтру кампетэнцый экалагічных рэформ, упраўлення па экалогіі, гандлі і муніцыпальным кантролі адміністрацыі горада-курорта Есентукі, ЦНДІКВВР.

- Вучэбны цэнтр праводзіць палітыку адкрытага супрацоўніцтва, - дадае Аляксандр Булак. - Мы гатовы да разгляду і рэалізацыі любых ініцыятыў і сумесных праектаў, звязаных з аховай навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў як у рамках падпісаных пагадненняў, так і ў іншых фармацах.

Алексанрына ПАРШЫНА